

[Finansministeren]

– ikke blot inden for, men også på tværs af kommunegrænserne.

Til de videregående uddannelser er bevillingerne igennem en årrække blevet givet i forhold til antal aktive studerende, og – afhængigt af kvalifikationer – har de studerende haft valgfrihed mellem institutionerne. De studerendes valgfrihed øges i disse år med stadig bedre muligheder for at bruge Statens Uddannelsesstøtte ved udenlandske universiteter m.v. og gennem internationale udvekslingsprogrammer. Regeringen vil styrke markedet gennem bedre »forbrugeroplysning« til de studerende og uafhængige evalueringer af uddannelserne.

På området for efter- og videreuddannelse for voksne vil regeringen ligeledes øge valgfriheden og konkurrencen mellem forskellige institutioner (især erhvervsskoler og AMU-centre) samt omlægge finansieringen efter princippet om, at »pengene følger kursisterne«.

Fremtidens kommune

Konkurrencemodellen for den offentlige service vil skabe helt nye muligheder for kommunerne.

Danmark har verdens mest decentraliserede offentlige sektor. Vi skal sikre, at de værdier og fordele, der er heri, bevares og udbygges. Det kommunale selvstyre kan på mange områder være et forbillede for andre lande i en periode, hvor de også står over for krav om decentralisering.

Det betyder ikke, at den nuværende opgavefordeling mellem stat, amter og kommuner er hellig. På mange områder vil der kunne decentraliseres yderligere til kommunerne. Og inden for den enkelte kommune til institutionerne. På andre områder kan der være stordriftsfordele, som bør indhøstes ved at lade kommuner i samarbejde eller staten løse opgaverne.

Det er vigtigt, at der hele tiden sker en vurdering af, hvor og hvordan opgaverne mest hensigtsmæssigt kan løses. Systemerne må ikke stivne. Et vigtigt middel til at fremme en sådan fleksibilitet er forsøg.

Frikommuneprojektet, som afsluttes med udgangen af 1993, har vist, at der er et stort potentiale af ideer og kreativitet i kommunerne. Det må udnyttes. Tiden er nu moden til, at frikommuneprojektet kan afløses af et mere omfattende forsøgsarbejde, hvor alle kommu-

ner kan deltage og bruge selvstyret til at gå foran i udviklingen til inspiration for andre kommuner og andre offentlige myndigheder. Kommunale forsøgsordninger vil indgå som et led i ministeriernes løbende overvejelser om ændringer i lovgivningen, og regeringen vil søge at tilpasse de statslige regelsæt til kommunernes ønsker om forsøg.

Fremtidens kommuner kan på den måde få en afgørende rolle som fornyere og aktive deltagere i det lovforberedende arbejde. Men det kræver i nogle tilfælde, at man sætter sig ud over traditioner og særinteresser.

Ikke mindst ved gennemførelsen af konkurrencemodellen for offentlig service vil kommunalt forsøgsarbejde kunne bidrage væsentligt til at finde de mest hensigtsmæssige løsninger.

Konkurrencemodellen vil tydeliggøre kommunernes ansvar for sammenhængen mellem skat og serviceniveau.

Kommunerne vil i langt højere grad blive bestillere og kvalitetskontrollanter. Om opgaven løses af det offentlige eller af private, er ikke afgørende.

Som bestillere skal kommunerne sikre et mængde- og kvalitetsmæssigt varieret udbud af offentlige serviceydelser – til den rigtige pris. Det gælder især på de områder som f.eks. folkeskolen og ældre- og børneområdet, hvor kommunerne har en slags forsyningspligt.

Kommunerne kan løse opgaverne gennem udlicitering eller i egne institutioner. Det afgørende er, at konkurrencen sker på fair betingelser – bl.a. ved gennemsigtighed i de kommunale budget- og regnskabssystemer.

Konkurrencemodellen stiller nye krav til kommunalpolitikkerne. Den ændrede rolle for kommunen lægger op til en mere overordnet politikerrolle, hvor politikkerne får mulighed for at koncentrere sig om det politiske frem for at være administratorer. Det vil også fremover være en væsentlig politisk opgave at fastlægge de overordnede prioriteringer (af skatte- og serviceniveau m.v.), fastlægge de overordnede mål, styre udgifterne og sikre effektivitet og sammenhæng på tværs af serviceområderne.

Decentralisering og nye styreformater giver mulighed for en fortsat »slankning« af udvalgsstruktur og centralforvaltning i kommunerne. Helt i tråd med den udvikling, der i dag er godt på vej mange steder.